Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
YVES BOT
της 26ης Ιουλίου 2017 [1]

Υπόθεση C-389/15

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Προσφυγή ακυρώσεως – Απόφαση του Συμβουλίου με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με αναθεωρημένη Συμφωνία της Λισσαβώνας για τις ονομασίες προελεύσεως και τις γεωγραφικές ενδείξεις – Αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης – Άρθρο 3, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ – Άρθρο 207 ΣΛΕΕ – Κοινή εμπορική πολιτική – Εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας»

1. Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 7ης Μαΐου 2015, με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με αναθεωρημένη Συμφωνία της Λισσαβώνας για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης [2].

2. Κατόπιν των γνωμοδοτήσεων 3/15 [3] και 2/15 [4], με την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο καλείται εκ νέου να διευκρινίσει την έκταση της κοινής εμπορικής πολιτικής, η οποία συνιστά, όπως προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ, τομέα αποκλειστικής αρμοδιότητας της Ένωσης. Ακριβέστερα, το Δικαστήριο θα πρέπει να αποφασίσει αν η πρόβλεψη διεθνούς συστήματος καταχωρίσεως και αμοιβαίας προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων, όπως αυτό που αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση, εμπίπτει ή όχι στις «εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας», κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 Στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση.

3 Γνωμοδότηση 3/15 (Συνθήκη του Μαρακές για την πρόσβαση σε δημοσιευμένα έργα), της 14ης Φεβρουαρίου 2017 (EU:C:2017:114).

4 Γνωμοδότηση 2/15, της 16ης Μαΐου 2017 (στο εξής: γνωμοδότηση 2/15, EU:C:2017:376).

I. Το νομικό πλαίσιο

Α. Το διεθνές δίκαιο

3. Η Συμφωνία της Λισσαβώνας σχετικά με την προστασία των ονομασιών προελεύσεως και τη διεθνή καταχώρισή τους, που υπογράφηκε στη Λισσαβώνα, στις 31 Οκτωβρίου 1958 (στο εξής: Συμφωνία της Λισσαβώνας), είναι μια συνθήκη την οποία διαχειρίζεται η Παγκόσμια Οργάνωση Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΠΙ), στην οποία μπορεί να προσχωρήσει κάθε κράτος που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883 (στο εξής: Σύμβαση των Παρισίων). Τέθηκε σε ισχύ στις 25 Σεπτεμβρίου 1966 και αναθεωρήθηκε το 1967, στη συνέχεια δε τροποποιήθηκε το 1979.

4. Είκοσι οκτώ κράτη είναι σήμερα συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία της Λισσαβώνας. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται επτά κράτη μέλη της Ένωσης, δηλαδή η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία, η Ουγγαρία, η Πορτογαλική Δημοκρατία και η Σλοβακική Δημοκρατία. Τρία άλλα κράτη μέλη, δηλαδή η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Ρουμανία υπέγραψαν τη Συμφωνία αυτή αλλά δεν την έχουν κυρώσει μέχρι σήμερα. Αντιθέτως, η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στην εν λόγω Σύμβαση, στην οποία μπορούν να προσχωρήσουν μόνο κράτη.

5. Κατά το άρθρο 1 της Συμφωνίας της Λισσαβώνας, τα συμβαλλόμενα κράτη συνιστούν ειδική ένωση στο πλαίσιο της Ένωσης για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, η οποία συστήθηκε από τη Σύμβαση των Παρισίων, και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύουν, στο έδαφός τους και κατά τους όρους της Συμφωνίας αυτής, τις ονομασίες προελεύσεως των προϊόντων των λοιπών χωρών της ειδικής ενώσεως, από την καταχώρησή τους στο Διεθνές Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της ΠΟΠΙ.

6. Δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, της Συμφωνίας της Λισσαβώνας, ως «ονομασία προέλευσης» νοείται, κατά τη Συμφωνία αυτή, η γεωγραφική ονομασία μιας χώρας, μιας περιοχής, ή άλλου τόπου που χρησιμεύει προς προσδιορισμό προϊόντος προερχόμενου από εκεί και του οποίου η ποιότητα ή τα χαρακτηριστικά οφείλονται αποκλειστικά ή ουσιαστικά στον γεωγραφικό χώρο από τον οποίο αυτό προέρχεται, περιλαμβανομένων των φυσικών και των ανθρώπινων παραγόντων.

7. Τα άρθρα 3 έως 7 της εν λόγω Συμφωνίας ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις προστασίας των ονομασιών προελεύσεως που εμπίπτουν σε αυτόν καθώς και τις πρακτικές λεπτομέρειες καταχωρίσεώς τους από το Διεθνές Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της ΠΟΠΙ.

8. Το άρθρο 8 της Συμφωνίας ορίζει ότι τα αναγκαία μέσα έννομης προστασίας για τη διασφάλιση της προστασίας των εν λόγω ονομασιών προελεύσεως θα μπορούν να ασκηθούν, εντός εκάστης των χωρών της ειδικής ενώσεως, σύμφωνα με την εθνική της νομοθεσία.

9. Το άρθρο 13, παράγραφος 2, της Συμφωνίας της Λισσαβώνας προβλέπει ότι μπορεί να αναθεωρηθεί από συνδιασκέψεις που συγκεντρώνουν τους εκπροσώπους των κρατών της ειδικής ενώσεως του άρθρου 1 αυτού.

Β. Το δίκαιο της Ένωσης

10. Η Ένωση εξέδωσε προοδευτικά, από τη δεκαετία του 1970, διάφορες πράξεις που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων οι οποίες αφορούν ορισμένους τύπους προϊόντων, δηλαδή τους οίνους, τα αλκοολούχα ποτά, τους αρωματισμένους οίνους καθώς και τα λοιπά γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα.

11. Η σχετική νομοθεσία της Ένωσης αποτελείται σήμερα από τον κανονισμό (ΕΚ) 110/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1576/89 του Συμβουλίου[5], τον κανονισμό (ΕΕ) 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων[6], τον κανονισμό (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 922/72, (ΕΟΚ) 234/79, (ΕΚ) 1037/2001 και (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου[7], καθώς και τον κανονισμό (ΕΕ) 251/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, για τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αρωματισμένων αμπελοοινικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1601/91 του Συμβουλίου[8].

II. Το ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση

Α. Η αναθεώρηση της Συμφωνίας της Λισσαβώνας

12. Τον Σεπτέμβριο του 2008, η συνέλευση της ειδικής ενώσεως που συστήθηκε με τη Συμφωνία της Λισσαβώνας συγκρότησε ομάδα εργασίας για την προετοιμασία αναθεωρήσεως της Συμφωνίας με σκοπό αυτή να βελτιωθεί και να γίνει πιο ελκυστική, χωρίς να θίγονται οι αρχές και οι σκοποί της.

13. Τον Οκτώβριο του 2014, η εν λόγω ομάδα εργασίας συμφώνησε επί ενός σχεδίου πράξεως προς τον σκοπό αυτόν (στο εξής: σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας). Οι τροποποιήσεις που προβλέπει το σχέδιο αυτό, στην έκδοση που κυκλοφόρησε από τον γενικό διευθυντή της ΠΟΠΙ στις 14 Νοεμβρίου 2014, αφορούσαν, ειδικότερα, το πεδίο εφαρμογής της προβλεπόμενης προστασίας, ως προς το οποίο υπήρξε η πρόταση να επεκταθεί στις γεωγραφικές ενδείξεις (άρθρα 2 και 9), το περιεχόμενο και τα όρια της προστασίας αυτής (άρθρα 10 έως 20) καθώς και τη δυνατότητα που παρέχεται σε διακυβερνητικούς οργανισμούς να προσχωρήσουν στην εν λόγω Συμφωνία και να μετάσχουν στις ψηφοφορίες της συνελεύσεώς της (άρθρα 22 και 28).

14. Από τις 11 έως τις 21 Μαΐου 2015 συνεκλήθη στη Γενεύη διπλωματική συνδιάσκεψη ενόψει της εξετάσεως και της υιοθετήσεως του εν λόγω σχεδίου. Εκλήθησαν να συμμετάσχουν, σύμφωνα με το σχέδιο κανονισμού διαδικασίας που εγκρίθηκε από την προπαρασκευαστική επιτροπή, όχι μόνον οι αντιπροσωπείες των 28 κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία της Λισσαβώνας, αλλά και δύο αντιπροσωπείες, χαρακτηριζόμενες ως «ειδικές», μεταξύ των οποίων και εκείνη της Ένωσης, καθώς και ορισμένες αντιπροσωπείες, που χαρακτηρίζονταν ως «παρατηρητές» και εκπροσωπούσαν τα κράτη μέλη της ΠΟΠΙ που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη στην εν λόγω Συμφωνία.

15. Στις 20 Μαΐου 2015, η εν λόγω διπλωματική συνδιάσκεψη υιοθέτησε την πράξη της Γενεύης περί της Συμφωνίας της Λισσαβώνας σχετικά με την προστασία των ονομασιών προελεύσεως και τις γεωγραφικές ενδείξεις, η οποία ετέθη προς υπογραφή στις 21 Μαΐου 2015.

5 ΕΕ 2008, L 39, σ. 16.

6 ΕΕ 2012, L 343, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2013, L 55, σ. 27.

7 ΕΕ 2013, L 347, σ. 671, και διορθωτικά ΕΕ 2014, L 189, σ. 261, και ΕΕ 2016, L 130, σ. 32.

8 ΕΕ 2014, L 84, σ. 14, και διορθωτικό ΕΕ 2014, L 105, σ. 12.

Β. Η σύσταση της Επιτροπής και η προσβαλλόμενη απόφαση

16. Ενόψει της εν λόγω διπλωματικής συνδιασκέψεως, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 30 Μαρτίου 2015, σύσταση περί λήψεως αποφάσεως του Συμβουλίου που επιτρέπει την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια αναθεωρημένη Συμφωνία της Λισσαβώνας σχετικά με τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και τη διεθνή καταχώρησή τους (στο εξής: σύσταση της Επιτροπής).

17. Με τη σύσταση αυτή, η Επιτροπή, πρώτον, κάλεσε το Συμβούλιο να στηρίξει την απόφασή του στο άρθρο 207 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 218, παράγραφοι 3 και 4, ΣΛΕΕ, λαμβανομένης υπόψη της αποκλειστικής αρμοδιότητας που απονέμει στην Ένωση το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, ΣΛΕΕ στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής, αφενός, και του σκοπού και του περιεχομένου της Συμφωνίας της Λισσαβώνας, αφετέρου.

18. Δεύτερον, η Επιτροπή πρότεινε στο Συμβούλιο να της αναθέσει τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων για λογαριασμό της Ένωσης, στο πλαίσιο των διαπραγματευτικών οδηγιών που καθόρισε το Συμβούλιο και σε συνεννόηση με ειδική επιτροπή που ορίζει το ίδιο.

19. Στις 7 Μαΐου 2015, το Συμβούλιο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία αποκλίνει από τη σύσταση της Επιτροπής στηριζόμενη στο άρθρο 114 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 218, παράγραφοι 3 και 4, ΣΛΕΕ. Με την αιτιολογική σκέψη 3, αιτιολογεί την επιλογή της εν λόγω νομικής βάσεως ως εξής:

«(3) [Το σχέδιο] αναθεωρημένη[ς] Συμφωνία[ς] καθιερώνει σύστημα προστασίας για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις εντός των συμβαλλόμενων μερών μέσω ενιαίας καταχώρισης. Το αντικείμενο αυτό εναρμονίζεται μέσω εσωτερικής νομοθεσίας της [Ένωσης] όσον αφορά τις γεωργικές ονομασίες και ενδείξεις και, ως εκ τούτου, εμπίπτει στην κοινή αρμοδιότητα της Ένωσης (όσον αφορά τις γεωργικές ονομασίες και ενδείξεις) και των κρατών μελών της (όσον αφορά τις μη γεωργικές ονομασίες και ενδείξεις και τα τέλη).»

20. Όσον αφορά τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων, στις αιτιολογικές σκέψεις 4 έως 7 της αποφάσεως αυτής αναφέρονται τα εξής:

«(4) Για τις διατάξεις [του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας] που καλύπτουν τόσο τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ένωσης όσο και εκείνα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, τα επτά κράτη μέλη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της ισχύουσας Συμφωνίας της Λισσαβώνας και η Επιτροπή εξουσιοδοτούνται από το Συμβούλιο να συμμετάσχουν από κοινού στις διαπραγματεύσεις κατά τη Διπλωματική Διάσκεψη βάσει των διαπραγματευτικών οδηγιών του Παραρτήματος.

(5) Προκειμένου να διαφυλαχθούν οι αρχές και οι στόχοι της Συμφωνίας της Λισσαβώνας, το συμφέρον της Ένωσης επιτάσσει τα μη μέλη να μην έχουν δυνατότητα διεκδίκησης και άσκησης δικαιωμάτων ψήφου κατά τη Διπλωματική Διάσκεψη. Κατά συνέπεια, τα επτά κράτη μέλη της [Ένωσης] που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας [της Λισσαβώνας] θα ασκήσουν τα δικαιώματα ψήφου τους, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ένωσης, βάσει κοινής θέσης.

(6) Η παρούσα απόφαση δεν θίγει τη συμμετοχή στη Διπλωματική Διάσκεψη και την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου σε αυτήν των κρατών μελών που αποτελούν επί του παρόντος συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας της Λισσαβώνας όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους.

(7) Προκειμένου να εξασφαλισθεί η ενότητα της εξωτερικής εκπροσώπησης της Ένωσης, τα επτά κράτη μέλη που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας της Λισσαβώνας και η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργασθούν στενά καθ' όλη τη διάρκεια της διαπραγματευτικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3 […] ΣΕΕ.»

21. Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζει τα εξής:

«Άρθρο 1

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να συμμετάσχει, από κοινού με τα επτά κράτη μέλη που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας της Λισσαβώνας, στη Διπλωματική Διάσκεψη για την έγκριση [σχεδίου] αναθεωρημένης Συμφωνίας της Λισσαβώνας για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις, όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ένωσης.

Άρθρο 2

Προς το συμφέρον της Ένωσης, τα επτά κράτη μέλη, συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας της Λισσαβώνας θα ασκήσουν τα δικαιώματα ψήφου τους βάσει κοινής θέσης όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ένωσης.

Άρθρο 3

Οι διαπραγματεύσεις θα διεξαχθούν βάσει των διαπραγματευτικών οδηγιών του Παραρτήματος.

Άρθρο 4

Κατά τη Διπλωματική Διάσκεψη θα υπάρξει ο κατάλληλος συντονισμός όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ένωσης. Μετά τη Διάσκεψη, οι διαπραγματευτές θα ενημερώσουν ταχέως την Ομάδα "Διανοητική Ιδιοκτησία" του Συμβουλίου.»

22. Κατόπιν της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή προέβη σε δήλωση με την οποία εξέφρασε, κατ' ουσίαν, τη διαφωνία της τόσο με τη νομική βάση επί της οποίας στηρίχθηκε το Συμβούλιο όσο και με τον ορισμό κρατών μελών ως διαπραγματευτών για λογαριασμό της Ένωσης.

III. Τα αιτήματα των διαδίκων και η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

23. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

– να διατηρήσει τα αποτελέσματα μέχρι την έναρξη της ισχύος νέας αποφάσεως του Συμβουλίου, εντός εύλογης προθεσμίας από τη δημοσίευση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, και

– να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

24. Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή, και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

25. Με αποφάσεις της 27ης Νοεμβρίου 2015, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου επέτρεψε στην Τσεχική Δημοκρατία, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατίας της Γερμανίας, στην Ελληνική Δημοκρατία, στο Βασίλειο της Ισπανίας, στη Γαλλική Δημοκρατία, στην Ιταλική Δημοκρατία, στην Ουγγαρία, στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στη Δημοκρατία της Αυστρίας, στην Πορτογαλική Δημοκρατία και στη Σλοβακική Δημοκρατία να παρέμβουν υπέρ του Συμβουλίου.

26. Με απόφαση της ίδιας ημέρας, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου επέτρεψε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.

27. Με απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 2016, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου επέτρεψε στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου, στην περίπτωση που θα διεξαγόταν επ' ακροατηρίου συζήτηση.

28. Η επ' ακροατηρίου συζήτηση στην υπόθεση αυτή διεξήχθη στις 12 Ιουνίου 2017.

IV. Επί της προσφυγής

29. Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Κοινοβούλιο, προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αντλείται από το ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αναγνωρίζει την αρμοδιότητα των κρατών μελών κατά παράβαση του άρθρου 3 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι η διαπραγμάτευση αφορά συμφωνία που εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως αντλείται από παράβαση του άρθρου 207, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ καθώς και του άρθρου 218, παράγραφοι 3, 4 και 8, ΣΛΕΕ, καθότι το Συμβούλιο όρισε κράτη μέλη ως «διαπραγματευτές» σε τομέα που εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Ένωσης και δεν εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση με την προβλεπόμενη πλειοψηφία.

30. Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η Επιτροπή έχει δύο σκέλη. Με το πρώτο σκέλος, η Επιτροπή προβάλλει, υποστηριζόμενη από το Κοινοβούλιο, ότι το σχέδιο για την αναθεωρημένη Συμφωνία αφορά εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας, οι οποίες, δυνάμει του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, εμπίπτουν στην κοινή εμπορική πολιτική. Όμως, η πολιτική αυτή συνιστά έναν από τους τομείς στους οποίους, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η Ένωση διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα, κάτι που δεν ελήφθη υπόψη στην προσβαλλόμενη απόφαση.

31. Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που προέβαλε επικουρικώς, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη και πάλι από το Κοινοβούλιο, διατείνεται ότι το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας μπορεί να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες που θεσπίζει η Ένωση στον τομέα της προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν λαμβάνει υπόψη την αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

32. Αναφέρω, εκ προοιμίου, ότι, κατά τη γνώμη μου, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι βάσιμο, πράγμα που θα έπρεπε να αρκεί, κατ' εμέ, για να επιφέρει την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Στο μέτρο αυτό, φρονώ ότι, για την επίλυση της διαφοράς αυτής, παρέλκει η εξέταση του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου καθώς και του δεύτερου λόγου ακυρώσεως.

Α. Τα κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων σχετικά με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως

33. Όπως ανέφερα προηγουμένως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από το Κοινοβούλιο, διατείνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, στο μέτρο που αφορά τις «εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας», κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, και άπτεται, επομένως, του τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής, εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.

34. Συναφώς, η Ένωση είναι η μόνη αρμόδια να διαπραγματευθεί διεθνείς συμφωνίες που αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία, εφόσον είναι σαφές, λαμβανομένων υπόψη του σκοπού και του περιεχομένου τους, ότι οι συμφωνίες αυτές εμφανίζουν ειδικό σύνδεσμο με τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, για παράδειγμα, διευκολύνοντας τις συναλλαγές αυτές μέσω ομοιόμορφων κανόνων[9]. Κατά συνέπεια, η αποκλειστική αυτή αρμοδιότητα όχι μόνο δεν περιορίζεται στις συμφωνίες σχετικά με την εναρμόνιση της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεων στο θεσμικό και διαδικαστικό πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), αλλά περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και άλλες συμφωνίες, η περιπτωσιολογική ανάλυση των οποίων καταδεικνύει ότι προορίζονται, κυρίως, να προαγάγουν, επί τη βάσει της αμοιβαιότητας, τις ανταλλαγές εμπορευμάτων ή υπηρεσιών με τρίτα κράτη, διασφαλίζοντας στα εμπορεύματα αυτά ή τις υπηρεσίες αυτές τον ίδιο βαθμό προστασίας με αυτόν που απολαύουν ήδη στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς[10]. Ειδικότερα, αυτό θα μπορούσε να συντρέχει ως προς ορισμένες συμφωνίες που διαχειρίζεται η ΠΟΠΙ.

35. Εν προκειμένω, η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο ισχυρίζονται ότι, όπως η Συμφωνία της Λισσαβώνας, το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας εμφανίζει ειδικό σύνδεσμο με τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές. Βεβαίως, στερείται προοιμίου που να εκθέτει ρητώς τον σκοπό του. Εντούτοις, η ανάλυση των διατάξεών του και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καταδεικνύει ότι έχει ως αντικείμενο και αποτέλεσμα την εφαρμογή, υπέρ των ονομασιών προελεύσεως εκάστου συμβαλλομένου μέρους, συστήματος διεθνούς καταχωρίσεως, το οποίο διασφαλίζει τη νομική προστασία τους, στο έδαφος του συνόλου των λοιπών συμβαλλομένων μερών, κατά των κινδύνων οικειοποιήσεως ή χρήσεως που ενδέχεται να θίξουν την ακεραιότητά τους και, συνακολούθως, να βλάψουν τη διάθεσή τους στο εμπόριο στην αλλοδαπή. Με τον τρόπο αυτόν, το εν λόγω σχέδιο βελτιώνει την προστασία των εξαγωγών της Ένωσης προς τρίτα κράτη, η οποία, ελλείψει αυτού, θα εξηρτάτο από καταχώρηση σε κάθε χώρα και, κατά συνέπεια, από μεταβλητές εγγυήσεις. Επομένως, ένα τέτοιο σχέδιο εμπίπτει, στο σύνολό του, στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, τούτο δε ακόμη και αν το σύστημα προστασίας που πρόκειται να εγκαθιδρύσει πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή από τις αρχές των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 291 ΣΛΕΕ[11]. Εξάλλου, η Ένωση έχει ήδη συνάψει μόνη, επί τη βάσει του άρθρου 207 ΣΛΕΕ, ορισμένες διεθνείς συμφωνίες σχετικά με την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων, παραδείγματος χάριν με την Ελβετική Συνομοσπονδία ή τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, και το Συμβούλιο, το οποίο δεν αμφισβητεί την ύπαρξη της πρακτικής αυτής, δεν τεκμηριώνει τους λόγους για τους οποίους απέκλινε από την πρακτική αυτή εν προκειμένω.

36. Κατά την Επιτροπή, το Συμβούλιο, με την προσβαλλόμενη απόφαση και τα υπομνήματα ενώπιον του Δικαστηρίου, προβαίνει σε εσφαλμένο παραλληλισμό μεταξύ των εξωτερικών και εσωτερικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης. Η αρμοδιότητα της Ένωσης να διαπραγματευθεί το σχέδιο της αναθεωρημένης Συμφωνίας μπορεί πράγματι να στηριχθεί στην κοινή εμπορική πολιτική, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού και του περιεχομένου του σχεδίου αυτού, μολονότι, αφενός, οι κοινοί κανόνες της Ένωσης στον τομέα της προστασίας των ονομασιών προελεύσεως στηρίζονται

9 Απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Daiichi Sankyo και Sanofi-Aventis Deutschland (C-414/11, EU:C:2013:520, σκέψεις 50 έως 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

10 Αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA (C-347/03, EU:C:2005:285, σκέψεις 71 έως 83), και της 22ας Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-137/12, EU:C:2013:675, σκέψεις 56 έως 67).

11 Γνωμοδότηση 2/91 (Σύμβαση αριθ. 170 της ΔΟΕ), της 19ης Μαρτίου 1993 (EU:C:1993:106, σκέψη 34).

στην κοινή γεωργική πολιτική, καθώς και στην προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών και, αφετέρου, οι αρμοδιότητες της Ένωσης έχουν ασκηθεί στο παρόν στάδιο αποκλειστικά όσον αφορά τις ονομασίες προελεύσεως σχετικά με τα γεωργικά προϊόντα, σε αντίθεση με εκείνες που αφορούν τα μη γεωργικά προϊόντα, αφετέρου, όπως πιστοποιούν, μεταξύ άλλων, η γνωμοδότηση 1/94[12] και οι αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2013, Daiichi Sankyo και Sanofi-Aventis Deutschland[13], και της 22ας Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Συμβουλίου[14].

37. Τέλος, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι η αναφορά εσφαλμένης νομικής βάσεως στην προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά απλώς τυπική πλημμέλεια, όπως υποστηρίζει το Συμβούλιο. Πράγματι, η ένδειξη αυτή είχε επιπτώσεις, τόσο νομικές όσο και πρακτικές, στη συμμετοχή της Ένωσης και των επτά κρατών μελών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία της Λισσαβώνας, αντιστοίχως, στις διαπραγματεύσεις σχετικά με το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας. Εν πάση περιπτώσει, με τον υπό εξέταση λόγο ακυρώσεως, η Επιτροπή βάλλει κατά της παραβάσεως αποκλειστικής αρμοδιότητας της Ένωσης και όχι κατά της απλής αναφοράς εσφαλμένης νομικής βάσεως.

38. Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από το σύνολο των παρεμβαινόντων κρατών μελών, εκτιμά, αντιθέτως, ότι το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας δεν εμπίπτει στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής και ότι, κατά συνέπεια, η Ένωση δεν διέθετε, ως εκ τούτου, αποκλειστική αρμοδιότητα για να τη διαπραγματευθεί.

39. Συναφώς, το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να γίνει δεκτό ότι μια διεθνής συμφωνία, της οποίας η διαπραγμάτευση πρόκειται να γίνει σε πλαίσιο διαφορετικό από αυτό του ΠΟΕ και η οποία έχει ως αντικείμενο ζητήματα διανοητικής ιδιοκτησίας διαφορετικά από αυτά που αφορά η Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου[15], αφορά «εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας», κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, πρέπει η εν λόγω διεθνής συμφωνία να εμφανίζει ειδικό σύνδεσμο με τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές.

40. Πάντως, κατ' αρχάς, σε αντιδιαστολή με τη Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο εξετάσεως στην απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Daiichi Sankyo και Sanofi-Aventis Deutschland[16], το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας δεν εντάσσεται σε θεσμικό και διαδικαστικό πλαίσιο που θα παρείχε τη δυνατότητα να θεωρηθεί ότι εμφανίζει τέτοιο ειδικό σύνδεσμο. Στη συνέχεια, τα άρθρα 3 και 4 της Συμβάσεως που ιδρύει την ΠΟΠΙ, η οποία υπογράφηκε στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967, καθιστούν σαφές ότι ο πρωταρχικός σκοπός της οργανώσεως αυτής συνίσταται στην προώθηση της λήψεως μέτρων που προορίζονται να βελτιώσουν την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας καθώς και να εναρμονίσουν τις εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις στον τομέα αυτόν και ότι η Σύμβαση αυτή δεν περιλαμβάνει καμία αναφορά σε εμπορικό σκοπό. Επιπλέον, σε αντιδιαστολή με τις επίμαχες συμφωνίες στην απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Συμβουλίου[17], η οποία αφορούσε, άλλωστε, τις ανταλλαγές υπηρεσιών και όχι την προστασία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σχετικά με εμπορεύματα, όπως και στην απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA[18], το ίδιο το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας είχε ως σκοπό όχι να διευκολύνει τις εμπορικές

12 Γνωμοδότηση 1/94 (Συμφωνίες προσαρτημένες στη Συμφωνία ΠΟΕ), της 15ης Νοεμβρίου 1994 (EU:C:1994:384, σκέψη 29).

13 C-414/11, EU:C:2013:520.

14 C-137/12, EU:C:2013:675.

15 Η συμφωνία αυτή αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία υπεγράφη στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994) (ΕΕ 1994, L 336, σ. 1).

16 C-414/11 (EU:C:2013:520, σκέψεις 52 έως 55).

17 C-137/12, EU:C:2013:675.

18 C-347/03, EU:C:2005:285.

συναλλαγές επεκτείνοντας τη ρύθμιση της Ένωσης σε τρίτα κράτη, αλλά, όπως οι κοινοί κανόνες που εκδίδει η Ένωση επί τη βάσει του άρθρου 114 ΣΛΕΕ, να εγκαθιδρύσει μηχανισμό διατηρήσεως των παραδοσιακών μεθόδων παραγωγής και ενημερώσεως των καταναλωτών, εφαρμοστέο στο σύνολο των συμβαλλομένων μερών, περιλαμβανομένης και της Ένωσης, εφόσον αυτή προσχωρούσε.

41. Επιπλέον, η εξέταση του περιεχομένου του σχεδίου αυτού επιβεβαιώνει ότι αποσκοπεί στην καθιέρωση ενιαίου διαδικαστικού πλαισίου προστασίας των ονομασιών προελεύσεως. Κατά το Συμβούλιο, ο σκοπός αυτός εμπίπτει, κατ' ουσίαν, στο άρθρο 114 ΣΛΕΕ, εφόσον η αναθεωρημένη Συμφωνία θα έχει συνέπειες για την ισχύουσα σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη νομοθεσία, αφού αυτά θα είναι υποχρεωμένα να καθιερώσουν διαδικασίες για να συμμορφωθούν προς το σύστημα που προβλέπει η Συμφωνία αυτή. Εν πάση περιπτώσει, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, εάν η θέσπιση των διαδικασιών αυτών έχει συνέπειες για το εμπόριο αγαθών μεταξύ όλων των συμβαλλομένων μερών, οι συνέπειες αυτές μάλλον θα έχουν δευτερογενή και έμμεσο χαρακτήρα αντί να συνιστούν τον ένα από τους κύριους σκοπούς που επιδιώκει η Συμφωνία αυτή.

42. Τέλος, το Συμβούλιο διευκρινίζει ότι, στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο κρίνει ότι την κατάλληλη ουσιαστική νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως συνιστά το άρθρο 207 ΣΛΕΕ και όχι το άρθρο 114 ΣΛΕΕ, η εσφαλμένη αναφορά του εν λόγω άρθρου θα πρέπει να θεωρηθεί τυπική πλημμέλεια που δεν μπορεί να δικαιολογήσει την ακύρωση της αποφάσεως αυτής[19]. Πράγματι, και στις δύο περιπτώσεις, το Συμβούλιο θεωρεί ότι ορθώς επέλεξε το άρθρο 218, παράγραφοι 3 και 4, ΣΛΕΕ ως διαδικαστική νομική βάση της εν λόγω αποφάσεως, δυνάμει της οποίας η προσβαλλόμενη απόφαση έπρεπε να εκδοθεί από το Συμβούλιο με ενισχυμένη πλειοψηφία και χωρίς συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

43. Αναφέρω επίσης ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, αφενός, και το Συμβούλιο και τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη, αφετέρου, επέμειναν στις αντίστοιχες τοποθετήσεις τους, συμπληρώνοντάς τις με παραπομπές στις γνωμοδοτήσεις 3/15[20] και 2/15 του Δικαστηρίου.

Β. Η εκτίμησή μου

44. Όπως η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, εκτιμώ ότι το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας εμπίπτει στην κοινή εμπορική πολιτική. Επομένως, εφόσον δεν εκδόθηκε επί τη βάσει του άρθρου 207 ΣΛΕΕ, η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αποκλειστική αρμοδιότητα που το άρθρο 3, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ απονέμει στην Ένωση στον τομέα αυτόν.

45. Πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ, η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής.

46. Κατά το άρθρο 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η πολιτική αυτή πρέπει να «διαμορφώνεται βάσει ενιαίων αρχών, ιδίως όσον αφορά τις μεταβολές δασμολογικών συντελεστών, τη σύναψη δασμολογικών και εμπορικών συμφωνιών σχετικά με τις ανταλλαγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών, και τις εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας, τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ενοποίηση των μέτρων ελευθέρωσης, την πολιτική των εξαγωγών, καθώς και τα μέτρα εμπορικής άμυνας, στα οποία περιλαμβάνονται τα μέτρα που λαμβάνονται σε περιπτώσεις ντάμπινγκ και επιδοτήσεων. Η κοινή εμπορική πολιτική ασκείται στο πλαίσιο των αρχών και των στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης».

19 Το Συμβούλιο παραθέτει, μεταξύ άλλων, συναφώς την απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2015, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (C-363/14, EU:C:2015:579, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

20 Γνωμοδότηση 3/15 (Συνθήκη του Μαρακές για την πρόσβαση σε δημοσιευμένα έργα), της 14ης Φεβρουαρίου 2017 (EU:C:2017:114).

47. Όπως πρόσφατα υπενθύμισε το Δικαστήριο, από την ως άνω διάταξη, και ιδίως από τη δεύτερη περίοδο αυτής, κατά την οποία η κοινή εμπορική πολιτική ασκείται στο πλαίσιο της «εξωτερικής δράσης της Ένωσης», προκύπτει ότι η εν λόγω πολιτική αφορά τις εμπορικές συναλλαγές με τα τρίτα κράτη [21].

48. Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, το γεγονός και μόνον ότι πράξη της Ένωσης, όπως συναφθείσα από την ίδια συμφωνία, ενδέχεται να έχει ορισμένες συνέπειες επί των εμπορικών συναλλαγών με ένα ή πλείονα τρίτα κράτη δεν αρκεί για τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η πράξη αυτή πρέπει να υπαχθεί στην κατηγορία των πράξεων που άπτονται της κοινής εμπορικής πολιτικής. Αντιθέτως, πράξη της Ένωσης εμπίπτει στην πολιτική αυτή εφόσον αφορά ειδικώς το διεθνές εμπόριο, υπό την έννοια ότι προορίζεται κυρίως να προάγει, να διευκολύνει ή να διέπει το εμπόριο και έχει ευθείες και άμεσες συνέπειες επί του εμπορίου [22].

49. Με άλλα λόγια, οι διεθνείς δεσμεύσεις που αναλαμβάνει η Ένωση στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας εμπίπτουν στην έννοια των «εμπορικών πτυχών της διανοητικής ιδιοκτησίας», κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, εφόσον εμφανίζουν ειδικό σύνδεσμο με τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, υπό την έννοια ότι προορίζονται κυρίως να προάγουν, να διευκολύνουν ή να διέπουν τις ως άνω συναλλαγές και έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επ' αυτών [23].

50. Κατά συνέπεια, μόνον οι συνιστώσες του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας που εμφανίζουν ειδικό σύνδεσμο, υπό την προαναφερθείσα έννοια, με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Ένωσης και τρίτων κρατών εμπίπτουν στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής.

51. Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν οι διατάξεις που περιέχει το σχέδιο αυτό αναθεωρημένης Συμφωνίας προορίζονται να προάγουν, να διευκολύνουν ή να διέπουν τις εν λόγω ανταλλαγές και έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επ' αυτών.

52. Η εξέταση αυτή καταλήγει στον έλεγχο του κατάλληλου ή όχι χαρακτήρα της ουσιαστικής νομικής βάσεως που δέχθηκε το Συμβούλιο κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, δηλαδή του άρθρου 114 ΣΛΕΕ, αντί του άρθρου 207 ΣΛΕΕ, που συνιστά την ουσιαστική νομική βάση η οποία περιλαμβανόταν στη σύσταση της Επιτροπής. Συμμερίζομαι, συναφώς, την άποψη του Συμβουλίου ότι ο προσδιορισμός της ορθής νομικής βάσεως πράξεως της Ένωσης συνιστά αναγκαίο προηγούμενο κάθε εκτιμήσεως της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της.

53. Υπενθυμίζω στο σημείο αυτό ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιλογή της νομικής βάσεως πράξεως της Ένωσης πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ο σκοπός και το περιεχόμενο της πράξεως αυτής [24].

54. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως αντικείμενο την παροχή εξουσιοδοτήσεως για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με την αναθεωρημένη Συμφωνία της Λισσαβώνας που αφορά τις ονομασίες προελεύσεως και τις γεωγραφικές ενδείξεις, πρέπει να εξετασθεί η απόφαση αυτή σε συνδυασμό τόσο με τη Συμφωνία της Λισσαβώνας όσο και με το εν λόγω σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας.

21 Βλ., μεταξύ άλλων, γνωμοδότηση 2/15 (σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

22 Βλ., μεταξύ άλλων, γνωμοδότηση 2/15 (σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

23 Βλ., μεταξύ άλλων, γνωμοδότηση 2/15 (σκέψη 112 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

24 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-137/12, EU:C:2013:675, σκέψη 52 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

55. Υπενθυμίζω συναφώς ότι, κατά το άρθρο 1 της Συμφωνίας της Λισσαβώνας, τα συμβαλλόμενα κράτη συνιστούν ειδική ένωση στο πλαίσιο της Ένωσης για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας που ιδρύθηκε με τη Σύμβαση των Παρισίων και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύουν, στο έδαφός τους και κατά τους όρους της Συμφωνίας αυτής, τις ονομασίες προελεύσεως των προϊόντων των άλλων χωρών της ειδικής ενώσεως, από της καταχωρίσεώς τους στο Διεθνές Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της ΠΟΠΙ.

56. Τα άρθρα 3 έως 7 της εν λόγω Συμφωνίας ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις προστασίας των ονομασιών προελεύσεως που εμπίπτουν σε αυτόν καθώς και τις πρακτικές λεπτομέρειες της καταχωρίσεώς τους από το Διεθνές Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της ΠΟΠΙ.

57. Το άρθρο 8 της Συμφωνίας ορίζει ότι τα αναγκαία για τη διασφάλιση της προστασίας των εν λόγω ονομασιών προελεύσεως μέσα έννομης προστασίας ασκούνται, σε καθεμία από τις χώρες της ειδικής ένωσης, σύμφωνα με την εθνική της νομοθεσία.

58. Η εξέταση του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας, όπως και των διαπραγματευτικών οδηγιών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της προσβαλλομένης αποφάσεως, καταδεικνύει ότι το σχέδιο αυτό αποσκοπεί κυρίως στη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου του συστήματος της Λισσαβώνας, προκειμένου να καταστεί περισσότερο ελκυστικό για μελλοντικά νέα μέλη, διατηρώντας ταυτόχρονα τις αρχές και τους σκοπούς της Συμφωνίας της Λισσαβώνας. Ειδικότερα, το σχέδιο της αναθεωρημένης Συμφωνίας αποσκοπεί στη διασφάλιση του επιπέδου προστασίας που παρέχεται στις ονομασίες προελεύσεως από τη Συμφωνία της Λισσαβώνας και στην επέκτασή του στις γεωγραφικές ενδείξεις. Το σχέδιο αυτό αποσκοπεί επίσης στη διευκρίνιση και αποσαφήνιση των κανόνων του συστήματος της Λισσαβώνας όσον αφορά την αίτηση διεθνούς καταχωρίσεως και την ισχύ της καταχωρίσεως αυτής, τις ουσιαστικές και διαδικαστικές πτυχές της προστασίας της οποίας πρέπει να τυγχάνουν στο έδαφος κάθε συμβαλλόμενου μέρους οι καταχωρισθείσες ονομασίες προελεύσεως και γεωγραφικές ενδείξεις, καθώς και τη μη αναγνώριση των συνεπειών της διεθνούς καταχωρίσεως. Τέλος, το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας προβλέπει τη δυνατότητα των διακυβερνητικών οργανισμών να συμμετέχουν στο σύστημα της Λισσαβώνας.

59. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του, το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας αποσκοπεί κυρίως στην επέκταση στις γεωγραφικές ενδείξεις της προστασίας που παρέχεται στις ονομασίες προελεύσεως και στην ενίσχυση του συστήματος διεθνούς καταχωρίσεως και αμοιβαίας προστασίας που έθεσε σε ισχύ η Συμφωνία της Λισσαβώνας.

60. Είναι δυνατόν να επιχειρηθεί παραλληλισμός, συναφώς, με ορισμένες διατάξεις της σχεδιαζόμενης Συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σινγκαπούρης, η οποία αποτέλεσε το αντικείμενο της γνωμοδοτήσεως 2/15. Η συμφωνία αυτή περιέχει, πράγματι, δεσμεύσεις στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας που διατυπώνονται στο κεφάλαιο 11 αυτής. Ακριβέστερα, η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει, όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις, τις ακόλουθες διατάξεις.

61. Το άρθρο 11.17, παράγραφος 1, της σχεδιαζόμενης συμφωνίας επιβάλλει σε έκαστο των συμβαλλομένων μερών την υποχρέωση να καθιερώσει «συστήματα για την καταχώριση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων στο έδαφός του, για τις κατηγορίες οίνων, οινοπνευματωδών ποτών, γεωργικών προϊόντων και τροφίμων για τις οποίες το θεωρεί σκόπιμο». Τα συστήματα αυτά πρέπει να προβλέπουν ορισμένες διαδικασίες, οι οποίες περιγράφονται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου 11.17, προκειμένου ιδίως να λαμβάνονται υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα τρίτων. Η παράγραφος 3 του ιδίου άρθρου προσθέτει ότι οι γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται από έκαστο των συμβαλλομένων μερών θα εγγράφονται σε κατάλογο που τηρεί η επιτροπή «Εμπορίου» η οποία συστήνεται με τη σχεδιαζόμενη συμφωνία. Οι περιλαμβανόμενες στον κατάλογο αυτόν γεωγραφικές ενδείξεις θα πρέπει, κατ' επιταγήν του άρθρου 11.19 της συμφωνίας, να προστατεύονται από έκαστο των συμβαλλομένων μερών κατά τρόπον ώστε οι οικείοι επιχειρηματίες να είναι σε θέση να αποτρέπουν την παραπλάνηση του κοινού ή άλλες πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού εκ μέρους

τρίτων [25].

62. Με τη γνωμοδότησή του, το Δικαστήριο τονίζει ότι το σύνολο διατάξεων που αφορούν το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα, τα εμπορικά σήματα, τις γεωγραφικές ενδείξεις, τα σχέδια ή υποδείγματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα δεδομένα δοκιμής και τις φυτικές ποικιλίες, που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 11 της σχεδιαζόμενης συμφωνίας, το οποίο συνιστά υπόμνηση υφιστάμενων πολυμερών διεθνών υποχρεώσεων, αφενός, και διμερών δεσμεύσεων, αφετέρου, έχει ως βασικό σκοπό, κατά το άρθρο 11.1, παράγραφος 1, στοιχείο β′, της συμφωνίας αυτής, την εξασφάλιση υπέρ των επιχειρηματιών της Ένωσης και της Σινγκαπούρης «κατάλληλου επιπέδου προστασίας» των δικαιωμάτων τους διανοητικής ιδιοκτησίας [26].

63. Κατά το Δικαστήριο, οι διατάξεις του κεφαλαίου 11 της εν λόγω Συμφωνίας παρέχουν στους επιχειρηματίες της Ένωσης και της Σινγκαπούρης τη δυνατότητα να απολαύουν, στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, επιπέδων προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τα οποία είναι έως έναν βαθμό ομοιογενή, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην επί ίσοις όροις συμμετοχή τους στο ελεύθερο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σινγκαπούρης [27].

64. Με τη γνωμοδότησή του, το Δικαστήριο έκρινε, κατ' αρχάς, ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου 11 της σχεδιαζόμενης συμφωνίας σκοπούν πράγματι, όπως ορίζει το άρθρο 11, παράγραφος 1, της συμφωνίας αυτής, στη «διευκόλυνση της παραγωγής και της [εμπορίας] καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών» και στην «αύξηση των οφελών από το εμπόριο και τις επενδύσεις» [28].

65. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι το κεφάλαιο αυτό ουδόλως εντάσσεται στο πλαίσιο εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών της Ένωσης, αλλά έχει ως σκοπό να διέπει την ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σινγκαπούρης [29].

66. Τέλος, το Δικαστήριο τονίζει ότι, λαμβανομένης υπόψη της σημαντικής θέσεως που κατέχει η προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, εν γένει, και στην πάταξη του παράνομου εμπορίου, ειδικότερα, οι διατάξεις του κεφαλαίου 11 της σχεδιαζόμενης συμφωνίας δύνανται να έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επί των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σινγκαπούρης [30].

67. Επομένως, κατά το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή των κριτηρίων που τονίσθηκαν στις σκέψεις 36 και 112 της γνωμοδοτήσεώς του, συνάγεται ότι το κεφάλαιο 11 της σχεδιαζόμενης συμφωνίας αφορά τις «εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας», κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ [31]. Πράγματι, βασικός σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η διευκόλυνση και η ρύθμιση των

25 Βλ. σκέψη 116 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

26 Βλ. σκέψη 121 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

27 Βλ. σκέψη 122 της γνωμοδοτήσεως 2/15. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι «[τ]ο αυτό ισχύει για τα άρθρα 11.36 έως 11.47 της σχεδιαζόμενης συμφωνίας, τα οποία επιβάλλουν σε έκαστο των συμβαλλομένων μερών την υποχρέωση να προβλέπει ορισμένες κατηγορίες διαδικασιών και ενδίκων βοηθημάτων του αστικού δικαίου που θα παρέχουν στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να αξιώνουν και να επιτυγχάνουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους διανοητικής ιδιοκτησίας» (σκέψη 123), καθώς και για «τα άρθρα 11.48 έως 11.50 της συμφωνίας, τα οποία επιβάλλουν σε έκαστο των συμβαλλομένων μερών την υποχρέωση καθιερώσεως μεθόδων για τον εντοπισμό, από τις τελωνειακές αρχές, εμπορευμάτων με παραποιημένο εμπορικό σήμα ή πειρατικών προϊόντων, καθώς και την υποχρέωση παροχής στους φορείς δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας της δυνατότητας να επιτυγχάνουν, σε περίπτωση υποψίας παραποιήσεως ή πειρατείας, την αναστολή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εν λόγω εμπορευμάτων» (σκέψη 124). Οι διατάξεις αυτές διασφαλίζουν, όσον αφορά τις πρώτες, «έως έναν βαθμό ομοιομορφία μεταξύ των επιπέδων δικαστικής προστασίας που παρέχεται στους φορείς δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, αντιστοίχως, στην Ένωση και στη Σινγκαπούρη» (σκέψη 123) και, όσον αφορά τις δεύτερες, «ομοιομορφία μεταξύ των διαθέσιμων μέσων προστασίας των φορέων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας έναντι της εισόδου, αντιστοίχως, στην αγορά της Ένωσης και στην αγορά της Σινγκαπούρης, εμπορευμάτων με παραποιημένο εμπορικό σήμα ή πειρατικών προϊόντων» (σκέψη 124).

28 Βλ. σκέψη 125 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

29 Βλ. σκέψη 126 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

30 Βλ. σκέψη 127 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

31 Βλ. σκέψη 128 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σινγκαπούρης και οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού δύνανται να έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επί των εν λόγω συναλλαγών, κατά την έννοια της προμνησθείσας στις σκέψεις 36 και 112 της ίδιας γνωμοδοτήσεως νομολογίας. Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κεφάλαιο αυτό εμπίπτει στην κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης[32].

68. Φρονώ ότι η συλλογιστική του Δικαστηρίου στη γνωμοδότηση 2/15 μπορεί, σε μεγάλο βαθμό, να εφαρμοστεί και στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής.

69. Πράγματι, από τους κανόνες που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας προκύπτει ότι οι ονομασίες προελεύσεως και οι γεωγραφικές ενδείξεις που καταχωρίσθηκαν στο Διεθνές Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της ΠΟΠΙ πρέπει να προστατεύονται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος κατά τρόπον ώστε οι οικείοι επιχειρηματίες να μπορούν να εμποδίσουν τους τρίτους να παραπλανήσουν το κοινό ή να διενεργήσουν άλλες πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού.

70. Όπως ορθώς διατείνονται η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, η εξέταση του περιεχομένου του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας και του πλαισίου στο οποίο αυτό εντάσσεται καταδεικνύει ότι, καίτοι στερείται προοιμίου που να εκθέτει ρητώς τον σκοπό του, το εν λόγω σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας έχει ως αντικείμενο και συνέπεια να ισχύει υπέρ των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων κάθε συμβαλλομένου μέρους σύστημα διεθνούς καταχωρίσεως που διασφαλίζει τη νομική τους προστασία, στο έδαφος του συνόλου των λοιπών συμβαλλομένων μερών, κατά των κινδύνων οικειοποιήσεως ή χρήσεως που μπορούν να βλάψουν την ακεραιότητά τους και, συνακολούθως, να θίξουν τη διάθεσή τους στο εμπόριο στην αλλοδαπή. Με τον τρόπο αυτό, το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας μπορεί να βελτιώσει την προστασία των εξαγωγών της Ένωσης προς τα τρίτα κράτη, πράγμα που, ελλείψει αυτού, θα εξηρτάτο από την καταχώρηση σε κάθε χώρα και, επομένως, από μεταβλητές εγγυήσεις.

71. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας παρέχουν στους επιχειρηματίες εκάστου των συμβαλλομένων στη Συμφωνία της Λισσαβώνας μερών τη δυνατότητα να τύχουν, στο έδαφος των λοιπών μερών, επιπέδων προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων που εμφανίζουν κάποια ομοιογένεια. Οι διατάξεις αυτές συμβάλλουν έτσι στην επί ίσοις όροις συμμετοχή τους στις ελεύθερες συναλλαγές εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία της Λισσαβώνας. Επομένως, με την εγκαθίδρυση διεθνούς συστήματος αμοιβαίας προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων, το σχέδιο της αναθεωρημένης Συμφωνίας μπορεί να επηρεάσει ευθέως το εμπόριο των αγαθών που προστατεύονται από ένα τέτοιο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας[33].

72. Επιπλέον, οι εν λόγω διατάξεις ουδόλως εντάσσονται στο πλαίσιο της εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών της Ένωσης.

73. Προσθέτω ότι η ύπαρξη διεθνούς συμφωνίας, όπως η Συμφωνία της Λισσαβώνας, είναι σύμφυτη με τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία αυτή. Με άλλα λόγια, η συμφωνία αυτή δεν θα είχε λόγο υπάρξεως χωρίς εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη σε αυτή.

32 Βλ. σκέψη 130 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

33 Βλ. μεταξύ άλλων, κατ' αναλογία, απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA (C-347/03, EU:C:2005:285, σκέψη 81).

74. Από τα προηγούμενα στοιχεία προκύπτει ότι, λαμβανομένης υπόψη της σημαντικής θέσεως που κατέχει η προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών εν γένει και στην πάταξη του παράνομου εμπορίου, οι διατάξεις του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας έχουν ως βασικό αντικείμενο να διευκολύνουν και να ρυθμίζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία της Λισσαβώνας και μπορούν, επομένως, να έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επί των συναλλαγών αυτών.

75. Το γεγονός ότι, σε αντιδιαστολή προς το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας το οποίο αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση, η σχεδιαζόμενη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σινγκαπούρης, που αποτέλεσε το αντικείμενο της γνωμοδοτήσεως 2/15, είναι συμφωνία της οποίας το αντικείμενο και οι σκοποί συνίστανται στην «εγκαθίδρυση ζώνης ελευθέρων συναλλαγών» και στην «απελευθέρωση και […] τη διευκόλυνση του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών»[34], δεν εμποδίζει, κατ' εμέ, να εφαρμοστεί κατ' αναλογία στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής η συλλογιστική που υιοθέτησε το Δικαστήριο ως προς τις διατάξεις της συμφωνίας αυτής σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις.

76. Πράγματι, αφενός, εκτιμώ ότι το Δικαστήριο, στα σημεία της συλλογιστικής του που ανέφερα προηγουμένως, δεν προσέδωσε καθοριστική σημασία στη διαπίστωση ότι οι σχετικές με τις γεωγραφικές ενδείξεις διατάξεις αποτελούσαν τμήμα συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών. Αφετέρου, και σε κάθε περίπτωση, η ένταξη σε συμφωνία αυτού του τύπου διατάξεων που έχουν ως αντικείμενο τη διασφάλιση αμοιβαίας προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων καταδεικνύει σαφώς, αφεαυτής και ανεξαρτήτως της φύσεως ή της ονομασίας διεθνούς συμφωνίας, την ύπαρξη εγγενούς συνδέσμου μεταξύ της προστασίας αυτής και της αναπτύξεως των διεθνών εμπορικών συναλλαγών.

77. Εξάλλου, δεν αμφισβητώ το γεγονός ότι χαρακτηριστικό γνώρισμα της διανοητικής ιδιοκτησίας είναι να ενθαρρύνει τη δημιουργική δραστηριότητα, προστατεύοντας την τεχνογνωσία. Ακριβέστερα, όπως ορθώς διευκρινίζει το Συμβούλιο με τις παρατηρήσεις του, ο σκοπός των γεωγραφικών ενδείξεων έγκειται στη διατήρηση των παραδοσιακών γνώσεων, των πολιτιστικών εκφράσεων και των ειδικών τεχνικών παραγωγής και στο να αποκτήσουν οι καταναλωτές αξιόπιστες πληροφορίες ως προς την ποιότητα των οικείων προϊόντων.

78. Ωστόσο, εφόσον η προστασία των εν λόγω δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας πραγματοποιείται μέσω της αναθεωρήσεως διεθνούς συμφωνίας όπως η Συμφωνία της Λισσαβώνας, ο λόγος υπάρξεώς της συνδέεται στενά με την ύπαρξη εμπορικών σχέσεων μεταξύ των συμβαλλομένων στη συμφωνία αυτή μερών και στη βούληση που έχουν τα μέρη αυτά να αναπτύξουν τις εν λόγω σχέσεις.

79. Επομένως, φρονώ ότι, από την άποψη εκάστου των συμβαλλομένων μερών στη Συμφωνία της Λισσαβώνας, η καθιέρωση συστήματος προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων δικαιολογείται πρωτίστως από τη βούληση εξαγωγής της τεχνογνωσίας, διασφαλίζοντας ότι αυτή δεν θα υπονομευθεί. Κατά συνέπεια, ο πρωταρχικός σκοπός της προστασίας που απορρέει από διεθνή συμφωνία όπως η Συμφωνία της Λισσαβώνας καθώς και από το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας είναι η ανάπτυξη καλόπιστων εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, ενώ η προστασία της τεχνογνωσίας συνιστά προϋπόθεση της αναπτύξεως αυτής και όχι αυτοσκοπό.

80. Είμαι της γνώμης ότι το Συμβούλιο συγχέει τον σκοπό που επιδιώκεται με τους ουσιαστικούς κανόνες του δικαίου της Ένωσης που διέπουν τη χορήγηση των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων και τον σκοπό που επιδιώκεται με το διεθνές σύστημα αμοιβαίας προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων το οποίο εγκαθιδρύει το σχέδιο της αναθεωρημένης Συμφωνίας.

34 Βλ. σκέψη 32 της γνωμοδοτήσεως 2/15.

81. Η χορήγηση σε προϊόν γεωγραφικής ενδείξεως, η οποία συνδέεται με την προέλευσή του και τον τρόπο παραγωγής του, σημαίνει αναγνώριση των ιδιαίτερων ιδιοτήτων του προϊόντος. Η γεωγραφική ένδειξη αυξάνει την εμπορική αξία των προϊόντων που εξοπλίζονται με αυτή, καθόσον εγγυάται ότι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους τα διακρίνουν από άλλα πανομοιότυπα προϊόντα. Τα εν λόγω χαρακτηριστικά δημιουργούν προϊόντα με μεγάλες δυνατότητες εξαγωγής. Η εγκαθίδρυση διεθνούς συστήματος αμοιβαίας προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων σημαίνει παροχή της δυνατότητας, στα προϊόντα που τυγχάνουν της ως άνω προστασίας, να διατίθενται στο εμπόριο σε διεθνές επίπεδο χωρίς τον φόβο σφετερισμού/αντιποιήσεως της φήμης τους. Διασφαλίζοντας ότι οι διεθνείς εμπορικές συναλλαγές δεν θίγουν τα σήματα ποιότητας, η εγκαθίδρυση του συστήματος αυτού μπορεί, επομένως, να ευνοήσει το εμπόριο των εν λόγω προϊόντων. Επιπλέον, η προστασία αυτή μπορεί να αυξήσει τη φήμη των ως άνω προϊόντων και, με τον τρόπο αυτό, να ευνοήσει τη ζήτησή τους εκ μέρους των καταναλωτών, καθώς και να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις παραγωγής τους να τα εξάγουν προς τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία της Λισσαβώνας.

82. Στο μέτρο αυτό, μπορεί, επομένως, να γίνει δεκτό ότι το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας εμφανίζει ειδικό σύνδεσμο με τις εμπορικές συναλλαγές, καθόσον προορίζεται, κατ' ουσίαν, να διευκολύνει και να ρυθμίζει τις συναλλαγές αυτές και μπορεί να έχει ευθείες και άμεσες συνέπειες επί των συναλλαγών αυτών.

83. Ελάχιστη σημασία έχει, συναφώς, το γεγονός ότι ούτε η προσβαλλόμενη απόφαση, ούτε το σχέδιο αναθεωρημένης Συμφωνίας ούτε και η Συμφωνία της Λισσαβώνας αναφέρουν ρητώς ότι αποσκοπούν στην προαγωγή, στη διευκόλυνση ή στη ρύθμιση των διεθνών εμπορικών συναλλαγών. Η έλλειψη τέτοιας μνείας δεν μπορεί, πράγματι, να άρει τον ειδικό σύνδεσμο, τον οποίο καταδεικνύει η εξέταση του περιεχομένου του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας και του πλαισίου στο οποίο αυτό εντάσσεται, μεταξύ, αφενός, της εγκαθιδρύσεως διεθνούς συστήματος αμοιβαίας προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων μεταξύ των συμβαλλομένων στη Συμφωνία της Λισσαβώνας μερών και, αφετέρου, της αναπτύξεως των διεθνών εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των ιδίων αυτών συμβαλλομένων μερών.

84. Αντιθέτως προς την πρώτη εντύπωση που δημιουργεί η ουσιαστική νομική βάση στην οποία στηρίχθηκε η έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο σκοπός της καθιερώσεως διεθνούς συστήματος αμοιβαίας προστασίας των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων στο πλαίσιο ομάδας κρατών, όπως αυτή την οποία αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση, δεν είναι η προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών ενόψει της εγκαθιδρύσεως και της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 114, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Το κέντρο βάρους μετατοπίζεται και σημασία αποκτά η νομική βάση που διέπει τις εξωτερικές πτυχές της δράσεως της Ένωσης, εν προκειμένω το άρθρο 207 ΣΛΕΕ.

85. Εξάλλου, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, για να κριθεί ότι διεθνής συμφωνία αφορά «εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας», κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και εμπίπτει, επομένως, στην εμπορική πολιτική της Ένωσης, δεν φαίνεται να είναι καθοριστικό το θεσμικό πλαίσιο υπό το οποίο διεξάγονται οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία αυτή. Ειδικότερα, όπως ήδη προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου[35], δεν μπορεί να απαιτηθεί, για να εμπίπτει μια συμφωνία στην πολιτική αυτή, να έχει αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεως υπό την αιγίδα του ΠΟΕ ή, γενικότερα, εντός συγκεκριμένου θεσμικού πλαισίου. Επομένως, παράλληλα με τις διμερείς εμπορικές συμφωνίες που διαπραγματεύεται η Ένωση και τις πολυμερείς συμφωνίες που αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως στο πλαίσιο του ΠΟΕ ή υπό την αιγίδα άλλων διεθνών οργανισμών, η εκ μέρους της Ένωσης διαπραγμάτευση των «εμπορικών πτυχών της διανοητικής ιδιοκτησίας», κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, όπως αυτών που αφορούν την προστασία των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων, μπορεί να διεξάγεται στο πλαίσιο της ΠΟΠΙ.

35 Βλ. αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA (C-347/03, EU:C:2005:285), και της 22ας Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-137/12, EU:C:2013:675).

86. Αναφέρω, επίσης, ότι δεν συμφωνώ με το επιχείρημα του Συμβουλίου ότι η μνεία του άρθρου 114 ΣΛΕΕ ως ουσιαστικής νομικής βάσεως, ακόμη και αν θεωρηθεί εσφαλμένη, συνιστά αμιγώς τυπική πλημμέλεια, η οποία δεν μπορεί να επιφέρει την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, η επιλογή του άρθρου 207 ΣΛΕΕ ως νομικής βάσεως πράξεως της Ένωσης επιφέρει ειδικές διαδικαστικές συνέπειες σε περίπτωση διαπραγματεύσεως και συνάψεως συμφωνιών με ένα ή πλείονα τρίτα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς. Το άρθρο 207, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ διευκρινίζει, συγκεκριμένα, ότι, στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται το άρθρο 218 ΣΛΕΕ «με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων» του άρθρου 207 ΣΛΕΕ. Έτσι, για παράδειγμα, οι διαπραγματεύσεις πρέπει, όπως προέβλεπε άλλωστε ρητώς το άρθρο 3 της συστάσεως της Επιτροπής, να διεξαχθούν από την ίδια σε συνεννόηση με την ειδική επιτροπή του άρθρου 207, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Η ύπαρξη τέτοιων ειδικών διατάξεων, οι οποίες διακρίνουν τη διαδικασία διαπραγματεύσεως και συνάψεως των συμφωνιών που εμπίπτουν στην κοινή εμπορική πολιτική από τη διαδικασία που εφαρμόζεται, δυνάμει του άρθρου 218 ΣΛΕΕ, στους άλλους τύπους διεθνών συμφωνιών, καθιστά, από μόνη της, καθοριστική τη μνεία της ορθής νομικής βάσεως, εν προκειμένω του άρθρου 207 ΣΛΕΕ.

87. Από το σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει, κατ' εμέ, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση επιδιώκει σκοπό που εμφανίζει ειδικό σύνδεσμο με την κοινή εμπορική πολιτική, πράγμα που επέβαλλε τη χρήση, για την έκδοσή της, της νομικής βάσεως του άρθρου 207 ΣΛΕΕ. Τούτο σημαίνει, εξάλλου, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση άπτεται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ, ενός τομέα που εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.

88. Επομένως, είμαι της γνώμης ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβάλλει η Επιτροπή είναι βάσιμο και ότι, κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί. Όπως ήδη ανέφερα προηγουμένως, δεν θεωρώ ως εκ τούτου αναγκαίο να εξετάσω το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως και τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως που προβάλλει η Επιτροπή προς στήριξη της προσφυγής της.

89. Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, προσθέτω ότι η εξέτασή του παρέλκει κατά μείζονα λόγο διότι, εν πάση περιπτώσει, οι διαδικαστικές λεπτομέρειες που υιοθετεί η προσβαλλόμενη απόφαση ενόψει της διαπραγματεύσεως του σχεδίου αναθεωρημένης Συμφωνίας πρέπει να θεωρηθούν εξ αρχής πλημμελείς, στο μέτρο που η απόφαση αυτή δεν εκδόθηκε επί τη βάσει του άρθρου 207 ΣΛΕΕ και, κατά συνέπεια, δεν τηρεί τις ειδικές διαδικαστικές διατάξεις που προβλέπει το άρθρο αυτό.

90. Προτείνω, τέλος, στο Δικαστήριο να διατηρήσει τα αποτελέσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως, έως ότου τεθεί σε ισχύ νέα πράξη της Ένωσης προς αντικατάστασή της.

V. Επί των δικαστικών εξόδων

91. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Συμβουλίου στα δικαστικά έξοδα και το Συμβούλιο ηττήθηκε, επιβάλλεται η καταδίκη του στα δικαστικά έξοδα.

92. Σύμφωνα με το άρθρο 140, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, η Τσεχική Δημοκρατία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία, η Ουγγαρία το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία, η Σλοβακική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και το Κοινοβούλιο, φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

VI. Πρόταση

93. Βάσει των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

1) Ακυρώνει την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 7ης Μαΐου 2015, με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με αναθεωρημένη Συμφωνία της Λισσαβώνας για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2) Διατηρεί τα αποτελέσματα της αποφάσεως αυτής μέχρι την έναρξη ισχύος νέας πράξεως της Ένωσης που θα εκδοθεί προς αντικατάστασή της.

3) Καταδικάζει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

4) Η Τσεχική Δημοκρατία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία, η Ουγγαρία το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία, η Σλοβακική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, καθώς και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.